

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. vaste commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA De Haag

Aidadreef 8
3561 GE Utrecht

Postbus 9563
3506 GN Utrecht

030 - 233 23 37
info@divosa.nl

IBAN NL75 INGB 0000194416
KvK 40532318

www.divosa.nl

Onze referentie: 260026
Uw referentie:
Datum: 3 maart 2026
Onderwerp: Overgang Oekraïense ontheemden
Van: Victor Everhardt • 06 - 10071811 • veverhardt@divosa.nl

Geachte deelnemers aan het Wetgevingsoverleg Integratie en Maatschappelijke Samenhang,

Met het vervallen van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming, mogelijk al op 4 maart 2027, verandert in één klap veel voor de positie van Oekraïense ontheemden die sinds 2022 in Nederland verblijven. Gemeenten maken zich grote zorgen over de uitvoerbaarheid van deze omslag. Zonder tijdige en duidelijke keuzes dreigen grote maatschappelijke problemen te ontstaan die we samen kunnen en moeten voorkomen.

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne hebben gemeenten, samen met inwoners, in korte tijd een opvangstructuur opgebouwd. Inmiddels wonen er circa 135.000 Oekraïners in Nederland. Ruim zestig procent van hen werkt, kinderen gaan naar school en velen bouwen aan hun toekomst.

De overgang naar een tijdelijke verblijfsvergunning van drie jaar is bedoeld om zelfstandigheid en integratie te bevorderen en de situatie van Oekraïners te normaliseren. Wil deze overgang slagen, dan is een zorgvuldige voorbereiding essentieel. De impact op de uitvoering is groot. Gemeenten krijgen onder meer te maken met een forse toename van bijstandsaanvragen, een toenemende druk op de woningmarkt en extra complexiteit in de uitvoering. De overgang raakt immers meerdere domeinen tegelijk: werk, zorg, inkomen, onderwijs, taalondersteuning, participatie en huisvesting.

Divosa is de vereniging van gemeentelijke directeuren in het sociaal domein. Al 92 jaar ondersteunen wij gemeenten bij het beter helpen van inwoners in kwetsbare situaties. Divosa slaat de brug tussen landelijke wetgeving en lokale uitvoering, en faciliteert kennisdeling tussen gemeenten. We signaleren wat goed werkt in de praktijk, waar knelpunten ontstaan en wat nodig is voor een beter sociaal domein.

Divosa vraagt uw aandacht voor:

zorg voor versnelde en transparante besluitvorming

Het Rijk moet tijdig en helder communiceren over beleidskeuzes, regelgeving en financiering. Gemeenten willen hun verantwoordelijkheid nemen en hebben deze duidelijkheid nodig om de overgang zorgvuldig en realistisch te kunnen voorbereiden.

het structureel betrekken van gemeenten

De opgave vraagt om lokaal maatwerk, integrale oplossingen en ruimte om in te spelen op regionale verschillen. Betrek gemeenten doorlopend bij beleidsvorming en uitvoering, als volwaardige partners bij de uitwerking.

het bieden van meerjarige en flexibele financiering

Begeleiding, ondersteuning en huisvesting vereisen meerjarige, flexibele financiering en duidelijke afspraken over de verdeling van risico's en verantwoordelijkheden. Gemeenten kunnen alleen doen wat nodig is als de financiële basis stabiel is.

het hanteren van een integrale en domeinoverstijgende aanpak

De opgave raakt meerdere ministeries en meerdere gemeentelijke domeinen. Alleen met samenhangend beleid kunnen gemeenten effectief handelen.

het voorkomen van nieuwe uitzonderingen en complexe overgangsregimes

Extra uitzonderingen en ingewikkelde overgangsconstructies vergroten de kans op fouten en vertragen de uitvoering. Houd het stelsel overzichtelijk en uitvoerbaar.

het monitoren van en tijdig bijsturen op nieuwe regelingen

Nieuwe regelingen moeten worden gemonitord en geëvalueerd, zodat tijdig kan worden bijgestuurd op basis van praktijkervaringen en signalen uit het land. Uitvoeringstoetsen dienen te worden gedaan en opgevolgd.

maar vooral: het snel bieden van snel duidelijkheid.

Gemeenten, uitvoeringpartners en niet in de laatste plaats Oekraïners zelf hebben behoefte aan heldere kaders om zich voor te bereiden op de toekomst. Onzekerheid belemmert tijdige besluitvorming en remt integratie.

De tijd dringt. Gemeenten staan klaar om te doen wat nodig is – mits zij de ruimte, middelen en duidelijkheid krijgen om dat goed te kunnen doen.

Met vriendelijke groet,
Verenigingsbureau Divosa

Victor Everhardt
Voorzitter

